

Rajdy historyczno – krajoznawcze w Małopolsce dla upamiętnienia żołnierzy AK w 80. rocznicę akcji „Burza”

16 luty 2024 r.

W tym roku w Małopolsce w 80. rocznicę akcji „Burza ” odbędą rajdy historyczno-krajoznawcze „Na małopolskim szlaku żołnierzy AK”.

Muzeum AK w Krakowie przy współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi oraz szkołami zorganizuje w tym roku cztery piesze rajdy historyczno-patriotyczne z grą terenową. Wydarzenia te odbędą się także w Beskidzie Wyspowym oraz w Gorcach. Do przeprowadzenia rajdów zostaną zaadaptowane lokalne szlaki historyczno-krajoznawcze. W trakcie każdego z wydarzeń przeprowadzane będą także rekonstrukcje historyczne oraz plenerowe zajęcia edukacyjne.

Celem rajdów jest przybliżenie uczestnikom wiedzy na temat wzmożonych działań dywersyjnych oddziałów partyzanckich AK latem i jesienią 1944 roku na tyłach frontu niemiecko-sowieckiego.

Oferta jest skierowana przede wszystkim dla mieszkańców niewielkich miejscowości, zlokalizowanych na terenie Małopolski, których dostęp do usług kulturalnych jest ograniczony, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży szkolnej. Udział we wszystkich rajdach będzie bezpłatny.

Planowane wydarzenia:

- Rajd śladami I batalionu Barbara w paśmie Brzanki planowany w połowie maja. Trasa: Żurowa – Brzanka na

Pogórze Ciężkowickim, gdzie od 15 sierpnia do 8 września 1944 roku kwaterował I batalion 16 pułku piechoty AK, w liczbie około 550 partyzantów.

- Rajd śladami oddziału Mszyca AK na Lubogoszcz planowany w drugiej połowie czerwca. Trasa: Mszana Dolna – Lubogoszcz – Baza Lubogoszcz miejscami Beskidu Wyspowego, gdzie kwaterował i prowadził działalność dywersyjno – partyzancką oddział o kryptonimie Mszyca, pod komendą por. Jana Stachury „Adama”, który jesienią 1944 roku wszedł w skład II batalionu 1 pułku strzelców podhalańskich AK.
- Rajd ścieżkami partyzanckimi w Paśmie Lubania (Gorce) planowany w drugiej połowie września. Trasa: Krościenko nad Dunajcem – Lubań – Ochotnica Dolna szlakami, po których poruszali się żołnierze IV batalionu 1 pułku strzelców podhalańskich AK.
- Rajd bojowym szlakiem plutonu „Regina II”. Trasa: Brzanka – Jodłówka Tuchowska – Dąbry w Rzepienniku Strzyżewskim planowany w połowie października miejscami Pogórze Ciężkowickiego, związanymi z ostatnią walką plutonu por. Zdzisława Bossowskiego „Kajetana”.

Akcja „Burza” była największą operacją militarną Armii Krajowej obejmującą ogólnokrajowe powstanie zbrojne skierowane przeciwko niemieckiemu okupantowi. Rozpoczęta w końcowej fazie okupacji, tuż po przekroczeniu przez Armię Czerwoną przedwojennej polskiej granicy na Wołyniu, poza militarną walką z Niemcami, była manifestacją polskich praw do całego terytorium II Rzeczypospolitej.

Decyzja o rozpoczęciu trwającej od stycznia 1944 r., a zakończonej w styczniu 1945 r. akcji pod kryptonimem „Burza” zapadła już jesienią 1943 r. w obliczu nadciągającej Armii Czerwonej. Polskie podziemie niepodległościowe zdawało sobie sprawę z sowieckich planów okrojenia Rzeczypospolitej o tereny wschodnie oraz bolszewizacji reszty kraju. Z tego względu w chwili przekroczenia przez Armię Czerwoną formalnie

obowiązującej granicy usankcjonowanej traktatem ryskim (1921 r.) polskie podziemie rozpoczęło zmasowane akcje militarne skierowane przeciwko Niemcom. Polscy partyzanci operowali na większości terytorium II RP, przede wszystkim na jej wschodnich obszarach. Akcja „Burza” odniosła połowiczny sukces. Pomimo wielu osiągnięć militarnych nie udało się bowiem zapobiec aneksji na rzecz Związku Sowieckiego wschodnich województw z Wilnem, Lwowem czy też Grodnem.

źr. Muzeum AK im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie, Muzeum II Wojny Światowej